

РЕШЕНИЕ

№ 344

гр. Казанлък, 27.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – КАЗАНЛЪК, ПЪРВИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на тридесет и първи май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ВАЛЕНТИНА ИВ. ТОДОРОВА

при участието на секретаря ЕЛЕНА ИВ. СТОИЛОВА
като разгледа докладваното от ВАЛЕНТИНА ИВ. ТОДОРОВА Гражданско дело № 20225510102400 по описа за 2022 година

Производството е образувано по искова молба от „П.И.Б.“ АД със седалище и адрес на управление ****, ЕИК *****, с електронен адрес за връчване ****, представлявана от пълномощника юрисконсулт П.С.Х. против М. Х. Х., ЕГН *****, с постоянен и настоящ адрес ****. Ищецът твърди, че на ***** г. в гр. С.З., между кредитодателя „П.И.Б.“ АД и кредитополучателите В. Х. Х. и М. Х. Х., заедно, като солидарни длъжници бил сключен договор № *****/***** г. за банков кредит („договор за банков кредит“), по силата на който „П.И.Б.“ АД предоставила на кредитополучателите В. Х. Х. и М. Х. Х. банков кредит в размер на 21 500 лв. за погасяване на задължения (т. 1 от договора за банков кредит). Неразделни части от договор за банков кредит били погасителният план и общите условия за кредита на физически лица („общи условия“). Към договора за банков кредит не били сключени анекси за неговото изменение и допълнение. Крайният срок за погасяване на кредита бил 10.12.2021 г. (т. 3 от договора за банков кредит). Кредитополучателите В. Х. Х. и М. Х. Х. дължали на „П.И.Б.“ АД годишна възнаградителна лихва в размер на базовия лихвен процент (БЛП) на „П.И.Б.“ АД за лева, увеличен с надбавка от 9,2093 пункта (т. 4 от договора за банков кредит). Към датата на сключване на договора за банков кредит БЛП за лева бил в размер на 8,7907% годишно (т. 4 от договора за банков кредит) и след сключване на договора за банков кредит стойността на БЛП за лева не била променяна. Годишният процент на разходите към датата на сключване на договора за банков кредит бил в размер на 20,60% (т. 5 от договора за банков кредит). Сочи, че кредитополучателите В. Х. Х. и М. Х. Х. дължали на „П.И.Б.“ АД наказателна лихва за забава в размер на годишната

възнаградителна лихва плюс наказателна надбавка в размер на законната лихва (т. 10 от договора за банков кредит). Твърди, че на 12.12.2011 г. банковият кредит бил усвоен чрез заверяване със сумата от 21 500 лв. на разплащателната сметка на В. Х. Х. в „П.И.Б.“ АД с IBAN: *****.

От 10.01.2012 г. кредитополучателите В. Х. Х. и М. Х. Х. били в забава на плащанията по договора за банков кредит, поради което не били платени 120 вноски по погасителния план със следните падежи и размери: 10.01.2012 г. (225,13 лв.), 10.02.2012 г. (390,71 лв.), 10.03.2012 г. (390,71 лв.), 10.04.2012 г. (390,71 лв.), 10.05.2012 г. (390,71 лв.), 10.06.2012 г. (390,71 лв.), 10.07.2012 г. (390,71 лв.), 10.08.2012 г. (390,71 лв.), 10.09.2012 г. (390,71 лв.), 10.10.2012 г. (390,71 лв.), 10.11.2012 г. (390,71 лв.), 10.12.2012 г. (390,71 лв.), 10.01.2013 г. (390,71 лв.), 10.02.2013 г. (390,71 лв.), 10.03.2013 г. (390,71 лв.), 10.04.2013 г. (390,71 лв.), 10.05.2013 г. (390,71 лв.), 10.06.2013 г. (390,71 лв.), 10.07.2012 г. (390,71 лв.), 10.08.2013 г. (390,71 лв.), 10.09.2013 г. (390,71 лв.), 10.10.2013 г. (390,71 лв.), 10.11.2013 г. (390,71 лв.), 10.12.2013 г. (390,71 лв.), 10.01.2014 г. (390,71 лв.), 10.02.2012 г. (390,71 лв.), 10.03.2014 г. (390,71 лв.), 10.04.2014 г. (390,71 лв.), 10.05.2014 г. (390,71 лв.), 10.06.2014 г. (390,71 лв.), 10.07.2014 г. (390,71 лв.), 10.08.2014 г. (390,71 лв.), 10.09.2014 г. (390,71 лв.), 10.10.2014 г. (390,71 лв.), 10.11.2014 г. (390,71 лв.), 10.12.2014 г. (390,71 лв.), 10.01.2015 г. (390,71 лв.), 10.02.2015 г. (390,71 лв.), 10.03.2015 г. (390,71 лв.), 10.04.2014 г. (390,71 лв.), 10.05.2015 г. (390,71 лв.), 10.06.2015 г. (390,71 лв.), 10.07.2015 г. (390,71 лв.), 10.08.2015 г. (390,71 лв.), 10.09.2015 г. (390,71 лв.), 10.10.2015 г. (390,71 лв.), 10.11.2015 г. (390,71 лв.), 10.12.2015 г. (390,71 лв.), 10.01.2016 г. (390,71 лв.), 10.02.2016 г. (390,71 лв.), 10.03.2016 г. (390,71 лв.), 10.04.2016 г. (390,71 лв.), 10.05.2016 г. (390,71 лв.), 10.06.2015 г. (390,71 лв.), 10.07.2016 г. (390,71 лв.), 10.08.2016 г. (390,71 лв.), 10.09.2016 г. (390,71 лв.) 10.10.2016 г. (390,71 лв.), 10.11.2016 г. (390,71 лв.), 10.12.2016 г. (390,71 лв.), 10.01.2015 г. (390,71 лв.), 10.02.2017 г. (390,71 лв.), 10.03.2017 г. (390,71 лв.), 10.04.2017 г. (390,71 лв.), 10.05.2017 г. (390,71 лв.), 10.06.2017 г. (390,71 лв.), 10.07.2017 г. (390,71 лв.), 10.08.2017 г. (390,71 лв.), 10.09.2017 г. (390,71 лв.), 10.10.2017 г. (390,71 лв.), 10.11.2017 г. (390,71 лв.), 10.12.2017 г. (390,71 лв.), 10.01.2018 г. (390,71 лв.), 10.02.2018 г. (390,71 лв.), 10.03.2017 г. (390,71 лв.), 10.04.2018 г. (390,71 лв.), 10.05.2018 г. (390,71 лв.), 10.06.2018 г. (390,71 лв.), 10.07.2018 г. (390,71 лв.), 10.08.2018 г. (390,71 лв.), 10.09.2018 г. (390,71 лв.), 10.10.2018 г. (390,71 лв.), 10.11.2018 г. (390,71 лв.), 10.12.2018 г. (390,71 лв.), 10.01.2019 г. (390,71 лв.), 10.02.2019 г. (390,71 лв.), 10.03.2019 г. (390,71 лв.), 10.04.2019 г. (390,71 лв.), 10.05.2018 г. (390,71 лв.), 10.06.2019 г. (390,71 лв.), 10.07.2019 г. (390,71 лв.), 10.08.2019 г. (390,71 лв.), 10.09.2019 г. (390,71 лв.), 10.10.2019 г. (390,71 лв.), 10.11.2019 г. (390,71 лв.), 10.01.2019 г. (390,71 лв.), 10.01.2020 г. (390,71 лв.), 10.02.2020 г. (390,71 лв.), 10.03.2020 г. (390,71 лв.), 10.04.2020 г. (390,71 лв.), 10.05.2020 г. (390,71 лв.), 10.06.2020 г. (390,71 лв.), 10.07.2019 г. (390,71 лв.), 10.08.2020 г. (390,71 лв.), 10.09.2020 г. (390,71 лв.), 10.10.2020 г. (390,71 лв.), 10.11.2020 г. (390,71 лв.), 10.12.2020 г. (390,71 лв.), 10.01.2021 г. (390,71 лв.), 10.02.2019 г. (390,71 лв.), 10.03.2021 г. (390,71 лв.), 10.04.2021 г.

(390,71 лв.), 10.05.2021 г. (390,71 лв.), 10.06.2021 г. (390,71 лв.), 10.07.2021 г. (390,71 лв.), 10.08.2021 г. (390,71 лв.), 10.09.2021 г. (390,71 лв.), 10.10.2021 г. (390,71 лв.), 10.11.2021 г. (390,71 лв.) и 10.12.2021 г. (390,68 лв.). Освен горепосочените вноски по погасителния план кредитополучателите В. Х. Х. и М. Х. Х. не заплатили и начислената наказателна лихва за забава. Твърди, че по силата на т. 3 от договора за банков кредит вземанията на банката срещу кредитополучателите В. Х. Х. и М. Х. Х. били изцяло изискуеми от 10.12.2021 г. поради изтичане на срока за погасяване на банковия кредит. При настъпване на изискуемостта на банковия кредит на 10.12.2021 г. поради изтичане на срока за погасяване на кредита кредитополучателите кредитополучателите В. Х. Х. и М. Х. Х. не погасили всички свои задължения по договора за банков кредит и към 13.01.2022 г. общият размер на просрочената и непогасена сума по договора за банков кредит възлизала на 68 602,35 лв., от които: 21500 лв. - главница, 24004,06 лв. - възнаградителна лихва от 10.01.2012 г. до 12.03.2020 г., 12 823,24 лв. - наказателна лихва за забава от 10.01.2012 г. до 12.03.2020 г., 656,16 лв. - възнаградителна лихва от 13.03.2020 г. до 13.05.2020 г., 1008,16 лв. - възнаградителна лихва от 14.05.2020 г. до 10.12.2021 г. и 8610,73 лв. - наказателна лихва за забава от 14.05.2020 г. до 12.01.2022 г. Сочи, че на 13.01.2022 г. „П.И.Б.“ АД подала заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК срещу кредитополучателите В. Х. Х. и М. Х. Х. въз основа на извлечение от счетоводните си книги. По заявлението на банката било образувано ч. гр. д. № **** г. по описа на Районния съд - Казанлък и на 14.01.2022 г. била издадена заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК № ***** г., с която било разпоредено длъжниците В. Х. Х. и М. Х. Х. солидарно да заплатят на кредитора „П.И.Б.“ АД следните суми: 21 500 лв. - главница, 24 004,06 лв. - възнаградителна лихва по т. 4 от договора за банков кредит от 10.01.2012 г. до 12.03.2020 г., 12 823,24 лв. - наказателна лихва за забава по т. 10 от договора за банков кредит от 10.01.2012 г. до 12.03.2020 г., 656,16 лв. - възнаградителна лихва по т. 4 от договора за банков кредит от 13.03.2020 г. до 13.05.2020 г., 1008,16 лв. - възнаградителна лихва по т. 4 от договора за банков кредит от 14.05.2020 г. до 10.12.2021 г., 8610,73 лв. - наказателна лихва за забава по т. 10 от договора за банков кредит от 14.05.2020 г. до 12.01.2022 г., законната лихва върху главницата от 13.01.2022 г. до погасяване на олихвяемото вземане, 1372,05 лв. - държавна такса, и 150 лв. - юрисконсултско възнаграждение. След 13.01.2022 г. от кредитополучателите В. Х. Х. и М. Х. Х. не било извършвано доброволно погасяване на дължими суми по договора за банков кредит. На 05.10.2022 г. в „П.И.Б.“ АД било получено съобщение от Районния съд - Казанлък, с което на „П.И.Б.“ АД се указвало в едномесечен срок от получаване на съобщението да предяви иск за установяване на вземането по издадената заповед за изпълнение по ч. гр. д. № **** г. по описа на Районния съд - Казанлък поради подадено възражение от длъжника М. Х. Х.. Предвид на изложените обстоятелства за „П.И.Б.“ АД бил наличен правен интерес да

предяви срещу М. Х. Х. при обективно кумулативно съединяване искове по чл. 422, ал. 1 ГПК за установяване на вземанията на „П.И.Б.“ АД, за които била издадена заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК № ***** г. по ч.гр.д. № **** г. по описа на Районния съд – Казанлък. Моли съда да постанови решение, с което да установи вземанията на ищеца „П.И.Б.“ АД като кредитодател от ответника М. Х. Х., като кредитополучател по договор № ****/***** г. за банков кредит за следните суми: 21 500 лв. (двадесет и една хиляди и петстотин лева) главница, 24 004,06 лв. (двадесет и четири хиляди и четири лева и шест стотинки) - възнаградителна лихва по т. 4 от договора за банков кредит от 10.01.2012 г. до 12.03.2020 г., 12 823,24 лв. (дванадесет хиляди осемстотин двадесет и три лева и двадесет и четири стотинки) - наказателна лихва за забава по т. 10 от договора за банков кредит от 10.01.2012 г. до 12.03.2020 г., 656,16 лв. (шестстотин петдесет и шест лева и шестнадесет стотинки) - възнаградителна лихва по т. 4 от договора за банков кредит от 13.03.2020 г. до 13.05.2020 г., 1008,16 лв. (хиляда и осем лева и шестнадесет стотинки) - възнаградителна лихва по т. 4 от договора за банков кредит от 14.05.2020 г. до 10.12.2021 г., 8610,73 лв. (осем хиляди шестстотин и десет лева и седемдесет и три стотинки) - наказателна лихва за забава по т. 10 от договора за банков кредит от 14.05.2020 г. до 12.01.2022 г., ведно със законната лихва върху главницата от 13.01.2022 г. до изплащане на олихвяемото вземане, за които е издадена заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК № ***** г. по ч.гр.д. № **** г. по описа на Районния съд – Казанлък и законната лихва върху главницата от 13.01.2022 г. до изплащане на олихвяемото вземане. Претендира разноски в настоящото и заповедното производство.

В срока по чл. 131, ал. 1 от ГПК е депозиран писмен отговор от ответника М. Х. Х., чрез пълномощника му адв. Е. Д. от АК-С.З.. Сочи, че договорът за кредит № *****/***** г. бил сключен между ПИБ-АД - като „кредитор“, и В. Х. и ответника М. Х. - двамата като „кредитополучатели“. Предоставеният кредит бил потребителски и в размер на 21 500 лева. Съгласно договора за кредит и погасителния план към него, главницата и възнаградителната лихва по кредита се дължали и погасявали на 120 бр. равни анюитетни месечни вноски (вкл. главница и лихва), дължими на 10-то число всеки месец, считано от 10.01.2012 г., с падеж на последната 120-та вноска и краен срок за погасяване на кредита на 10.12.2021 г. Страните изначално не установили един единствен падеж на цялото задължение за главницата, а предвидили и договорили множество падежи, настъпващи периодично за отделните части от главницата, като падежът на последната вноска бил уговорен на дата 10.12.2021 г. Възнаградителната годишна лихва по кредита била променлива и включвала два компонента: БЛП на Банката за лева, възлизащ при сключването на договора за кредит на 8,7907%, плюс Надбавка от 9,2093%. При сключването на кредитния договор годишната лихва възлиза на 18,00%. Твърди, че кредитът от 21 500 лева е предоставен и

преведен от ПИБ-АД по банкова сметка на кредитополучателя В. Х., като със сумата по кредита били погасени негови лични задължения към Банката. Цялата сума по кредита 21 500 лева била получена и усвоена единствено и само от кредитополучателя В. Х.. Ответникът М. Х. не бил получил и не бил ползвал никакви парични средства от кредита, поради което ответникът не бил „кредитополучател“ на банковия кредит. Тъй като ответникът М. Х. не получил, не усвоил и не бил ползвал каквито и да било парични средства от банковия кредит, той не заплатил уговорените в погасителния план 120 броя месечни вноски по кредита, включващи части от главницата и възнаградителна лихва. Заявява, че предявените от ПИБ установителни иски били частично неоснователни поради следните кумулативни възражения. Прави възражения за недължимост на главница и лихви по кредита поради изтекла погасителна давност. Сочи, че заявлението за издаване на ЗИ по чл. 417 ГПК по ЧГД № **** г. на КРС било подадено от Банката на дата 13.01.2022 г. Всички суми за главница по кредита с падежи преди 13.01.2017 г. се претендирали от Банката след изтичане на 5-годишния давностен срок. Ответникът М. Х. не дължал сумите за главница, които били включени в месечните погасителни вноски с падеж преди 13.01.2017 г., поради изтекла 5-годишна погасителна давност. Прави възражение за изтекла погасителна давност за вземанията за възнаградителна лихва. Сочи, че всички суми за възнаградителна лихва по кредита с падежи преди 13.01.2019 г. се претендират от Банката след изтичане на 3-годишния давностен срок. Ответникът М. Х. не дължал сумите за възнаградителна лихва с падежи преди 13.01.2019 г., поради изтекла 3-годишна погасителна давност. Прави възражение за изтекла погасителна давност за вземанията за наказателна лихва за забава. Твърди, че всички суми за наказателна лихва за забава с падежи преди 13.01.2019 г. се претендирали от Банката след изтичане на 3-годишния давностен срок и ответникът М. Х. не дължал сумите за наказателна лихва за забава, начислени преди 13.01.2019 г., поради изтекла 3-годишна погасителна давност. Ответникът М. Х. не дължал всички суми за възнаградителна лихва по кредита, начислени след 13.01.2019 г. върху погасената по давност и недължима главница, посочена в т.6.1. Ответникът М. Х. не дължал всички суми за наказателна лихва за забава, начислени след 13.01.2019 г. върху погасената по давност и недължима главница, посочена в т. 6.1. Прави възражение за недължимост на наказателна лихва за забава поради анатоцизъм. Според т. 10, изр. 1 от кредитния договор дължими просрочени „плащания“ се олихвяват с договорения лихвен процент по т.4, плус наказателна надбавка в размер на законната лихва. Клаузата на т. 10, изр.1 била неясно формулирана - не било ясно кои дължими „плащания“ се олихвяват с наказателна надбавка в размер на законната лихва. Ако Банката начислила наказателна надбавка за забава върху просрочени „плащания“ за възнаградителна лихва, ответникът М. Х. не дължи всички суми за наказателна лихва за забава, които били начислени върху просрочени възнаградителни лихви, поради анатоцизъм. Прави възражение за

недължимост на възнаградителна лихва поради прилагане на неправомерно висок (ненамален) референтен променлив БЛП на Банката за лева по т.4 от договора за кредит. През срока на договора за кредит - след ***** г. до 10.12.2021 г., било налице постоянно намаляване на цената (лихвата) на кредитните ресурси на международните и българския финансови пазари. Официалната статистика на БНБ сочела, че в периода м. 12.2011 г. - м. 12.2021 г. размерът на средната пазарна лихва по потребителски банкови кредити в лева със срок над 5 години намалял повече от 2 пъти - от 12% на 5,6% годишно. Този обективен пазарен процес бил основание за изменение – намаление на приложимия по кредитния договор референтен БЛП, който при сключването на договора бил 8,7907 %. Въпреки променените пазарни условия, през срока на кредита БЛП от 8,7907 % не бил намален от Банката, не бил намален и размерът на възнаградителна лихва от 18% годишно. Всички суми за възнаградителна лихва, които били начислени след 13.01.2019 г. на базата на БЛП, който не бил изменен-намален до пазарните му размери, били неправилно начислени и недължими. Ответникът М. Х. не дължал възнаградителна лихва върху сумите за главница с падежи след 13.01.2017 г., начислена след дата 13.01.2019 г. на базата на референтен БЛП, който подлежал на изменение-намаление до пазарните му размери, но неправомерно не е бил изменен-намален от Банката. Прави възражение за недължимост на възнаградителна лихва поради неправомерно едностранно увеличение от Банката на размерите на референтния БЛП и на Надбавката по кредита. Съгласно т. 10, изр.2 от договора за кредит, при наличие на просрочени плащания, Банката има право едностранно да увеличи размера на БЛП по кредита, включително и Надбавката. Клаузата на т. 10, изр. 2 от договора била неравноправна и недействителна. Ако на основание на нищожната клауза на т. 10, изр.2 от договора ПИБ едностранно увеличила размера на БЛП и/или надбавката по кредита, ответникът М. Х. не дължал възнаградителната лихва върху сумите за главница с падежи след 13.01.2017 г., начислена след дата 13.01.2019 г. на базата на едностранно увеличените от Банката размери на БЛП и/или на Надбавката по кредита. Твърди, че точният размер на недължимите от М. Х. вземания по кредита не можел да бъде определен поради следните причини: В договора за кредит не била описана методиката (формулата) на Банката за определяне на размера на референтния БЛП; Липсвала информация за промени в размера на БЛП и на надбавката по кредита, за начина на начисляване на възнаградителната лихва и на наказателната лихва за забава; Налице била разлика между размера на месечните погасителни вноски в погасителния план към договора за кредит и в представеното по делото извлечение от счетоводните книги на Банката; Липсвала информация за промени на посочените в погасителния план размери на сумите за главница и възнаградителна лихва, включени в месечните погасителни вноски.Предвид изложените обстоятелства, от данните по делото било обективно невъзможно да бъдат изчислени и посочени точни размери на недължимите вземания на Банката за главница, за

договорна лихва и за наказателна лихва за забава. Поради наличното затруднение, общият размер на недължимите от ответника М. Х. банкови вземания по кредита, определен при условията на чл.70, ал. 3 ГПК, възлизал приблизително на сумата 44 500 лева. Счита предявените иски за неоснователни и недопустими. Моли съда, предвид гореизложените фактически и правни доводи, да постанови решение по спора в следната насока: да отхвърли предявените иски в частите им, съобразно направените възражения относно недължими суми за главница и лихви, като неоснователни и недоказани. Да присъди на ответника М. Х. разноските по делото относно отхвърлените части от исковите; да прекрати производството по предявените иски в останалите им части поради тяхната недопустимост. Да присъди на ответника М. Х. разноските по делото относно недопустимите части от исковите.

Районен съд - Казанлък, след като взе предвид становището на страните и събраните по делото писмени доказателства, преценени поотделно в тяхната съвкупност, намира за установено следното от **фактическа страна**:

На 13.01.2022 г. ищецът е подал заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417, т. 2 от ГПК, въз основа на което и с разпореждане на съда, постановено по ч.гр.д. № **** г. по описа на РС - Казанлък, срещу ответника и другия съдължник е издадена заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417, т.2 от ГПК.

На 23.08.2022 г. ответникът е подал възражение по чл. 414 ГПК , в което възражава, че част от главницата, възнаградителната и наказателната лихви са погасени по давност. Не дължи възнаградителна лихва след 13.01.2019 г., начислена на базата на референтен БЛП, който е подлежал на изменение - намаление до пазарните му размери, но неправомерно не е намален от Банката. Относно наказателната лихва прави възражение за анатоцизъм. Поради наличието на затруднение общият размер на недължимите от М. Х. вземания по кредита, определен при условията на чл. 70, ал. 3 от ГПК, възлиза приблизително на сумата от 44 500 лв. Съдът приема, че възражението е подадено в срок.

Със съобщение, връчено на ищеца на 03.10.2022 г., последният е уведомен, че следва да предяви иск за установяване на своето вземане в едномесечен срок от получаване на съобщението.

Настоящият иск е предявен на 11.10.2022 г., т.е. в законоустановения едномесечен срок. По делото е приет като писмено доказателство договор № *****/**** г. за банков кредит, по силата на който ищецът в качеството си на кредитор е предоставил на кредитополучателите банков кредит в размер на 21 500 лв. за погасяване на задължения. Крайният срок за погасяване на кредита е 10.12.2021 г.. Кредитът е отпуснат на *****г.. Не се спори, че на 12.12.2011г. банковият кредит е усвоен чрез заверяване със сумата от 21 500 лв. на разплащателната сметка на В. Х. Х., другият кредитополучател наред с ответника, в „П.И.Б.” АД с IBAN *****, този факт се установява и от

експертното заключение по задача първа на съдебно- счетоводната експертиза.

Съгласно т. 4 на договора, за ползвания кредит кредитополучателят заплаща на банката годишна лихва в размер на Базовия лихвен процент на Банката за лева, увеличен с надбавка от 9,2093 пункта. Към датата на сключване на договора за банков кредит БЛП за лева е в размер на 8,7907% годишно и след сключване на договора за банков кредит стойността на БЛП за лева не е променяна. Годишният процент на разходите към датата на сключване на договора за банков кредит е в размер на 20,60% . Съобразно т.10 от договора, плащания, дължими, но неизвършени в срок поради недостиг на авоар по разплащателната сметка на кредитополучателя в банката, се отнасят в просрочие и олихвяват с договорения в раздел II, т.4 лихвен процент плюс наказателна надбавка в размер на законната лихва, считано от деня, следващ датата на падежа на съответната вноска, независимо от това дали падежът е в неработен ден.

От 10.01.2012 г. кредитополучателите са в забава на плащанията по договора за банков кредит, поради което те не са платили 120 вноски по погасителния план за главница и възнаградителна лихва, както и начислената наказателна лихва за забава.

От приетото и неоспорено от страните заключение на ССЧЕ се установява, че непогасените задължения към 13.01.2022 г. (дата на заявлението) по Договор за банков кредит № *****/***** са, както следва: непогасена главница в размер на 21 500 лв. ; непогасена възнаградителна лихва в размер на 25289,17 лв., начислени за периода от ***** г. до 10.12.2021 г., непогасена наказателна лихва в размер на 21 681,96 лв., представляващ начислените наказателни лихви за периода от 10.01.2012 г. до 12.01.2022 г.. По делото е назначена допълнителна съдебно - счетоводна експертиза, чието заключение съдът кредитира като обективно и компетентно изготвено. Според т. 1 от заключението на допълнителната ССЧЕ, общият размер на вноските за главница, включени в месечните погасителни вноски по кредита с падежи след 13.01.2017 г. и до 10.12.2021 г. е 15 150,25 лева, които вноски не са погасени по давност и са дължими от ответника. В т.2 от заключението е прието, че общият размер на възнаградителната лихва (18 % годишно) за периода от 14.01.2019 г. до 12.03.2020 г., начислена върху непросрочената главница през същия период, е 1 901,03 лева, която не е погасена по давност и е дължима от ответника. Общият размер на възнаградителната лихва (18 % годишно) за периода от 13.03.2020 г. до 13.05.2020 г., начислена върху непросрочената главница през същия период, е 208,51 лева. Общият размер на възнаградителната лихва (18 % годишно) за периода от 14.05.2020 г. до 10.12.2021 г., начислена върху непросрочената главница през същия период, е 1020,97 лева, която сума не е погасена по давност. Според т.5 от заключението на допълнителната ССЧЕ, размерът на наказателната лихва за периода от 14.01.2019 г. до 12.03.2020 г., начислена върху просрочената главница с падежи след 13.01.2017 г. до 10.03. 2020 г., е 2

069,71 лева. Според т.6 от заключението на допълнителната ССчЕ, размерът на наказателната лихва за периода от 14.05.2020 г. до 12.01.2022 г., начислена върху просрочената главница с падежи след 13.01.2017 г. до 10.12.2021 г., е 5602,93 лева. Вещото лице е установило, че за периода от м. ноември 2011г. до м. декември 2021г. БЛП в лева не е подлежал на промяна.

При така установената фактическа обстановка, съдът квалифицира от правна страна предявените иски по чл.422, ал.1 във вр. с чл.415, ал.1 от ГПК във вр. с чл.430, ал.1 и ал.2, във връзка с чл.79, ал.1, пр.1 от ЗЗД.

В доказателствена тежест на ищеца е да установи основанието за вземането си - валидно възникнало главно задължение, произтичащо от договор за кредит с кредитополучател ответника, размерът на задължението главница, договорна и наказателни лихви.

От своя страна в тежест на ответника е да докаже всички възражения срещу вземането.

Основанието на предявения иск е неизпълнение на ответника по договор за кредит, сключен с банка. При предоставен кредит от банка приложение намират правилата на чл. 430 - 432 ТЗ.

Съгласно легалното определение в чл. 430, ал. 1 ТЗ с този договор банката се задължава да отпусне на заемателя парична сума за определена цел при уговорени условия и срок, а заемателят се задължава да ползва сумата съобразно уговореното и да я върне след изтичане на срока. По своята правна характеристика договорът за банков кредит е двустранен, възмезден, консенсуален и формален, при който целта, в случай, че такава е уговорена, за която се отпуска сумата по кредита, е релевантна за съществуването на самия договор. В изпълнение на вече сключен договор за банков кредит, за банката възниква задължение за отпускане на уговорената с договора парична сума, чрез превод по посочена разплащателна сметка, в рамките на уговорения между страните срок за усвояване на кредита. Съгласно общите правила за изпълнение по търговски сделки /чл. 305 ТЗ/, при безкасово плащане, релевантно за завършването му е заверяването на сметката на кредитополучателя със съответната сума по кредита, или чрез изплащане в наличност сумата на задължението на кредитора. Безспорно от доказателствата по делото /заключението на ССчЕ/ се установява, че ищецът е изпълнил това свое задължение по договора и в този смисъл се явява изправна страна. Безспорно от доказателствата по делото се установява, че ответникът е неизправна страна по договора, тъй като не е изпълнила задължението си да връща кредита по начина и сроковете, определени с погасителен план, като от 10.01.2021г. кредитополучателите са в забава на плащанията си по договора за банков кредит.

По възраженията на ответника:

Съгласно чл. 287 ТЗ разпоредбите за търговските сделки се прилагат и за двете страни, когато за едната от тях сделката е търговска и не следва друго от закона. По силата на чл. 1, ал. 1, т. 7 ТЗ банковият кредит е

абсолютна търговска сделка, а според чл. 304 ТЗ лицата, които при сключване на търговска сделка поемат общо задължение, се смятат солидарни длъжници, ако от сделката не следва друго. Сключеният между Банката и кредитополучателите договор за банков кредит е търговска сделка за Банката и в него кредитополучателите изрично са посочили, че действат заедно като солидарни длъжници. В чл. 122, ал. 1 ЗЗД, който е приложим в настоящия случай въз основа на препращащата разпоредба на чл. 288 ТЗ, е предвидено, че кредиторът може да иска изпълнение на цялото задължение от когото и да е от съдлъжниците, поради което вътрешните отношения между солидарните длъжници не могат да се противопоставят на кредитора, а имат правно значение единствено при упражняване на регресните права между самите съдлъжници. Следователно обстоятелството кой именно от двамата кредитополучатели е ползвал сумата на кредита е правноирелевантно за солидарната им отговорност към Банката.

В т.4, раздел II, страните са уговорили, че кредитополучателят ще заплаща договорна лихва, формирана като сбор от Базовия лихвен процент на банката за лева - 8.7907% годишно, увеличен с надбавка от 9.2093 пункта. Видно от заключението на ССЧЕ за периода от м. ноември 2011г. до м. декември 2021г. БЛП в лева не е променян и не е подлежал на промяна. След датата на сключване на договора за банков кредит (***** г.) Банката не е увеличавала размера на годишната възнаградителна лихва: нито е увеличаван БЛП за лева, нито е увеличавана надбавката към БЛП за лева, поради което по време на действие на договора за банков кредит размерите на годишната възнаградителна лихва, на БЛП за лева и на надбавката към БЛП за лева са тези, които са записани в т. 4 от договора за банков кредит, и не са едностранно променяни от Банката. Възнаградителната лихва по чл. 430, ал. 2 ТЗ е своеобразна цена, която кредитополучателят дължи на банката като насрещна престация за ползването на предоставените от нея парични средства. С оглед на правното естество на лихвата по чл. 430, ал. 2 ТЗ и нейното предназначение, уговарянето в договора за банков кредит на лихва в отнапред известен за кредитополучателя размер не нарушава изискването за добросъвестност и не води до значително неравновесие между правата и задълженията на банката и на кредитополучателя. Тя не е неравноправна. Неравноправна клауза в договор сключен с потребител, представлява: всяка неиндивидуално определена уговорка във вреда на потребителя, която е в нарушение на принципа за добросъвестност и е причина за значително неравновесие между договарящите страни относно техните права и задължения, не е съставена на ясен и разбираем език, не касае определянето на основния предмет на договора, както и съответствието между цената или възнаграждението, от една страна, и стоката и услугата, която ще бъде доставена или извършена в замяна. Настоящият съдебен състав приема, че годишната възнаградителна лихва е уговорена в т. 4 от договора за банков кредит ясно и разбираемо с изрично посочване на нейната абсолютна стойност като процент (съставен от БЛП за лева и надбавка) към датата на

сключване на договора за банков кредит и след тази дата размерът на годишната възнаградителна лихва не е едностранно изменян от кредитодателя „П.И.Б.“ АД. Ето защо са налице яснота и разбираемост на уговорката за възнаградителна лихва, които изключват подлагането ѝ на преценка за неравноправност по чл. 143 ЗЗП.

Възражението на ответника за недължимост на наказателна лихва за забава поради анатоцизъм е неоснователно поради следните доводи:

Анатоцизъм, или „олихвяване на изтекли лихви“ по чл. 10, ал. 3 ЗЗД, съответно „лихва върху лихва“ по чл. 294 ТЗ, е налично само когато върху дължимата за плащане лихва бива начислявана възнаградителна лихва, която е цена (възнаграждение) за ползването на предоставена в кредит (заем) парична сума. Но наказателната лихва не е възнаградителна лихва, а обезщетение при забава на парично задължение на кредитополучателя по договор за банков кредит, поради което начисляването на такава наказателна лихва не е анатоцизъм. Освен това просрочените плащания, върху които от Банката е начислявана наказателната лихва за забава по т. 10 от договора за банков кредит, представляват подлежаща на погасяване главница на банковия кредит. Забавеното плащане е неизпълнение на договора и по силата на чл. 79, ал. 1 от ЗЗД кредитополучателят дължи обезщетение за това. Доколкото се касае до парично задължение то по силата на чл. 81, ал. 2 от ЗЗД изпълнението му е винаги възможно и затова обезщетението винаги е такова за забавено изпълнение, което следва и от разпоредбата на чл. 86, ал. 1 от ЗЗД. Обезщетението за забава се дължи за цялото време на неизпълнението. Освен това уговорките за това обезщетение, черпят своето основание от чл. 92 от ЗЗД.

С оглед на горното съдът намира, че между страните са възникнали валидни облигационни отношения по силата на сключения между тях договор, по който ответникът се явява неизправна страна.

По възраженията на ответника за изтекла 5 годишна погасителна давност по отношение на вземането за главница, респективно 3 годишна погасителна давност по отношение на вземането за лихви, настоящият съдебен състав намира следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 114, ал. 1 от ЗЗД давността започва да тече от деня, в който вземането е станало изискуемо.

При разсрочено плащане на отпуснатия кредит всяка погасителна вноска става изискуема с настъпването на съответния падеж. Съдът не споделя становището на ищеца по въпроса за давността и споделя съдебната практика в посочения смисъл - Решение № 130 от 15.04.2020 г. на ВКС по т. д. № 1829/2018 г., I т. о., ТК; Решение № 102 от 05.08.2022 г. по г.д. № 1759/2021 г. на ВКС, 4 г.о; Решение № 63 от 01.06.2022 г. по т.д. № 2140/2018 г. на ВКС, 1 т.о.; Решение № 60118/15.10.2021 г. по т.д. № 2848/2019 г. на ВКС, 1 т.о; Решение № 45 от 17.06.2020 г. по т.д. № 237/2019 г. на ВКС, 2 т.о; Решение № 50076/14.11.2022г. по т.д. № 1730/2019 г. на ВКС, 1 т.о и др.

Предвид горното искът за главница е погасен по давност само по отношение на неплатените дължими /падежирали/ вноски за главници за периода до пет години назад, считано от датата на предявяване на иска- 13.01.2022 г. (съобразно нормата на чл.422, ал.1 от ГПК), т.е. погасени са всички месечни вноски дължими /падежирали/ от 10.01.2012 г. до 13.01.2017 г. Или общата стойност на погасените по давност падежирали до 13.01.2017 г. и неплатени вноски за главница възлизат на сумата от 6349,75 лв., за която искът за главница ще следва да бъде отхвърлен като погасен по давност. Всички дължими вноски от 13.01.2017 г. до 10.12.2021 г. не са погасени по давност, тъй като с предявяване на иска на 13.09.2022 г. течението на давността е прекъсната. Тези вноски се установяват със заключението на ССЧЕ на вещото лице и са в размер на 15150, 25 лв. и те са дължими, а по възражението, че за тази сума искът е недопустим съдът намира следното:

Съдът, разглеждащ иска по чл. 422 от ГПК, не е обвързан от констатациите на заповедния съд, а извършва самостоятелна преценка на предпоставките за допустимост на установителния иск, като при необходимост тълкува изявлението на длъжника в депозираното възражение. Искът по чл. 422 ГПК е иск на кредитора за установяване на вземането му срещу длъжника, за което вземане е издадена съответната заповед за изпълнение. Правният интерес в посочената хипотеза е абсолютна процесуална предпоставка, за която съдът следи служебно и ако същата не е налице, предявеният установителен иск е недопустим. За да съществува интерес от установителен иск, е достатъчно да се оспорва претендирано от ищеца право или да се претендира отричано от него право. В хипотезата на иск за съществуване на вземането на основание чл. 422 ГПК, специалните положителни предпоставки за допустимост на този установителен иск са: издадена заповед за изпълнение; подадено в срок от длъжника възражение по чл. 414 ГПК и спазване на срока за предявяване на установителния иск за съществуване на вземането по чл. 415, ал. 1 ГПК. Подаденото възражение срещу заповедта за изпълнение представлява пречка за влизането ѝ в сила, ако с него се възразява срещу вземането или вземането не се признава. Съгласно разрешението, дадено в т. 10а на Тълкувателно решение № 4/2014 г., постановено по т. д. № 4/2014 г. на ОСГТК на ВКС, оспорване на вземането е налице при всяка изразена форма на несъгласие с вземането по издадената заповед за изпълнение. Настоящият съдебен състав намира, че предявените срещу ответника искове по чл. 422 ГПК за претендираната главница за допустими. В случая в срока по чл. 414, ал. 1 ГПК длъжникът не е заявил изрично, че признава дължимост на главница и в какъв точен размер. Направено е частично по период възражение за давност. Ето защо не е налице безусловно признание на част от вземането по издадената заповед за изпълнение в рамките на заповедното производство, респ. не е налице конкретно посочена сума, за която може да се приеме, че заповедта за изпълнение е влязла в сила в рамките на заповедното производство. С оглед направеното частично възражение за давност в заповедното производство,

като в тази фаза не е ясно за какъв период и размер същото ще бъде прието за основателно от исковия съд, изявлението на длъжника в заповедното производство не може да се тълкува като безусловно частично признание на вземането, тъй като същото е направено при условие, че бъде признато наличие на изтекла погасителна давност. При липсата на конкретно заявено признание и подадено възражение, заповедният съд е длъжен да приеме, че е налице възражение срещу цялото претендираното от заявителя вземане, предмет на издадената заповед за изпълнение. За длъжника съществува възможност да подаде възражение само срещу част от претендираните със заповедта суми, но неговата воля следва да е ясна, да се съдържа изрично признание на цена и период / особено когато е частично признанието/, каквото ясно признание на размера на вземането в настоящия случай не е налице. При подадено неясно възражение, заповедният съд е възприел подаденото от длъжника възражение срещу всички суми по издадената заповед и е дал на заявителя указания по чл. 415, ал. 1 ГПК за предявяване на иск. Следователно е налице правен интерес за предявяване на исковете по чл. 422 ГПК. Поради изложеното, са неоснователни възраженията, че предявеният иск е недопустим.

На основание чл.111, б.“в“ ЗЗД вземания за лихви се погасяват с изтичането на тригодишен давностен срок.

Вземанията за възнаградителна лихва са установени със заключението на вещото лице. Предвид горното вземанията на ищеца за редовна (възнаградителна, договорна) лихва в размер на сумата от 22 103,03 лв., начислени за периода от 10.01.2012 г. до 13.01.2019 г. са погасени по давност, поради което искът следва да бъде отхвърлен и уважен за сумата от 1901,03 лв., представляваща начислена възнаградителна лихва за периода от 14.01.2019 г. до 12.03.2020 г.. Искът следва да се уважи за сумата от 208,51 лв., представляваща начислена възнаградителна лихва за периода от 13.03.2020 г. до 13.05.2020 г. и отхвърлен като неоснователен за разликата от 447, 65 лв.. Искът следва да се уважи за сумата от 1008,16 лв., представляваща начислена възнаградителна лихва за периода от 14.05.2020 г. до 10.12.2021 г..

Вземанията за наказателна лихва са установени със заключението на вещото лице. Предвид горното вземанията на ищеца в размер на сумата от 10753,53 лв., начислени за периода от 10.01.2012 г. до 13.01.2019 г. са погасени по давност, поради което искът следва да бъде отхвърлен и уважен за сумата от 2069,71 лв., представляваща начислена наказателна лихва за периода от 14.01.2019 г. до 12.03.2020 г. Искът следва да се уважи за сумата от 5602,93 лв., представляваща начислена наказателна лихва за периода от 14.05.2019 г. до 12.01.2022 г. и отхвърлен като неоснователен за разликата от 3007,80 лв..

При този изход на делото разноси се дължат и на двете страни.

Ищецът е направил разноси в исковото производство в размер на

1372,05 лв. - внесена държавна такса по сметка на съда, 255 лв. - за депозит и възнаграждение на вещо лице и юрисконсултско възнаграждение в размер на 540 лв. определено на основание чл. 78, ал.8 от (Изм. – ДВ, бр. 8 от 24.01.2017 г.) във връзка с чл.37 от Закона за правната помощ и чл.25, ал.2 от Наредба за заплащането на правната помощ. Ищецът е направил и разноски по заповедното производство в размер на 1372, 05 лв. – заплатена държавна такса и 150 лв. юрисконсултско възнаграждение.

От общата сума от 3689,1 лв. и на основание чл.78, ал.1 от ГПК ответникът ще следва да бъде осъдена да заплати на ищеца разноски в размер на 1394,96 лв., съответни на уважената част от исковете /25940,59 лв./.

Ответникът претендира разноски по настоящото дело в размер на сумата от 8061,20 лв. за заплатено адвокатско възнаграждение, депозит и възнаграждение за вещо лице и на основание чл.78, ал.3 от ГПК ищецът ще следва да бъде осъден да заплати на ответника разноски в размер на 5013,02лв., съответни на отхвърлената част от исковете /42661,76 лв./. Не следва обаче да се присъждат разноски на ответника, сторени в заповедното производство. Възражение по чл. 414 ГПК не се постановява в самостоятелно състезателно производство, а е само предпоставка за предявяване на материалното право на кредитора по исков път, в което исково производство длъжникът следва да изчерпи възраженията си за неоснователност на иска. Законът изрично освобождава длъжника от задължението да мотивира възражението си, поради което и доколкото защитата му в исковото производство по реда на чл. 422 ГПК би била напълно аналогична, няма основание да бъде възмездяван двукратно за едно и също нещо. За подаването на възражение по чл. 414 ГПК и за защитата срещу иска по чл. 422 ГПК възнагражденията обективно биха могли да бъдат поискани за възмездяване само в производството по чл. 422 ГПК. Освобождавайки длъжника от задължение за мотивиране, законодателят се дезинтересира от основателността на възражението, тъй като то е само формална предпоставка, но без самостоятелни правни последици, поради което и изходът на спора за материалното право на кредитора не предпоставя материална незаконосъобразност на възражението по чл. 414 ГПК. Следователно липсва и функционална обусловеност на същото от изхода на спора за материалното право /така определение № 45/23.01.2019 г., постановено по т. д. № 3074/201 г. по описа на ВКС, I ТО/. Ето защо, следва да се приеме, че на длъжника в производството по чл. 410 ГПК и чл. 417 ГПК не се дължат отделно разноски за подаденото възражение по чл. 414 ГПК.

Водим от горното, РС - Казанлък

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО в отношенията между страните и по исковете, предявени по реда на чл.422 във връзка с чл.415, ал.1 от ГПК, от

„П.И.Б.“ АД със седалище и адрес на управление ****, ЕИК *****, с електронен адрес за връчване ****, представлявана от пълномощника юрисконсулт П.С.Х., че М. Х. Х., ЕГН *****, с постоянен и настоящ адрес **** дължи на „П.И.Б.“ АД следните суми: на основание чл.430, ал.1 от ТЗ, във връзка с чл.79, ал.1, пр.1 от ЗЗД сумата от 15150, 25 лв., неплатена главница, дължима въз основа на договор № *****/***** г. за банков кредит, представляваща сбор от падежирали вноски в периода от 13.01.2017 г. до 10.12.2021 г., с настъпил падеж на 10.12.2021 г. на основание Раздел I, т.3 от Договора, ведно със законната лихва, считано от 13.01.2022 г. до изплащане на вземането, КАТО ОТХВЪРЛЯ този иск като погасен по давност за разликата над 15150,25 лв. до пълния претендиран размер от 21 500 лв., представляваща сбор от падежирали вноски за периода от 10.01.2012 г. до 13.01.2017г.

ДЪЛЖИ на основание чл.430, ал.2, във връзка с чл.79, ал.1, пр.1 от ЗЗД сумата от 1901,03 лв., представляваща начислена възнаградителна лихва за периода от 14.01.2019 г. до 12.03.2020 г. КАТО ОТХВЪРЛЯ този иск като погасен по давност за разликата над 1901,03 лв. до пълния претендиран размер от 24004,06 лв., представляваща сбор от падежирали вноски за редовна лихва за периода от 10.01.2012 г. до 13.01.2019 г.

ДЪЛЖИ на основание чл.430, ал.2, във връзка с чл.79, ал.1, пр.1 от ЗЗД сумата от 208,51 лв., представляваща начислена възнаградителна лихва за периода от 13.03.2020 г. до 13.05.2020 г. КАТО ОТХВЪРЛЯ този иск като неоснователен за разликата над 208,51 лв. до пълния претендиран размер от 656,16 лв..

ДЪЛЖИ на основание чл.430, ал.2, във връзка с чл.79, ал.1, пр.1 от ЗЗД сумата от 1008,16 лв., представляваща начислена възнаградителна лихва за периода от 14.05.2020 г. до 10.12.2021 г..

ДЪЛЖИ сумата от 2069,71 лв., представляваща начислена наказателна лихва за периода от 14.01.2019 г. до 12.03.2020 г. КАТО ОТХВЪРЛЯ този иск за разликата над 2069,71 лв., до пълния претендиран размер от 12823,24лв., представляваща сбор от начислената наказателна лихва за периода от 10.01.2012 г. до 13.01.2019 г. като погасен по давност,

ДЪЛЖИ сумата от 5602,93 лв., представляваща начислена наказателна лихва за периода от 14.05.2019 г. до 12.01.2022 г. КАТО ОТХВЪРЛЯ този иск като неоснователен за разликата над 5602,93 лв. до пълния претендиран размер от 8610,73лв..

за които дължими суми е издадена заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417, т.2 ГПК от 14.01.2022 г. по ч.гр.д. № **** г. по описа на РС – Казанлък.

ОСЪЖДА, на осн. чл. 78, ал.1 от ГПК, М. Х. Х., ЕГН *****, с постоянен и настоящ адрес **** ДА ЗАПЛАТИ на „П.И.Б.“ АД със седалище и адрес на управление ****, ЕИК *****, с електронен адрес за връчване ****, представлявана от пълномощника юрисконсулт П.С.Х. сумата от

1394,96 лв., разноси направени от ищеца в исковото и в заповедното производства и съответни на уважената част от исковете.

ОСЪЖДА, на осн. чл. 78, ал.3 от ГПК, П.И.Б.“ АД със седалище и адрес на управление ****, ЕИК *****, с електронен адрес за връчване ****, представлявана от пълномощника юрисконсулт П.С.Х. **ДА ЗАПЛАТИ** на М. Х. Х., ЕГН *****, с постоянен и настоящ адрес ****, сумата от 5013,02лв., съответни на отхвърлената част от исковете.

Решението подлежи на обжалване пред ОС-Стара Загора в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Казанлък: _____